

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

לפני כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא

התובעים

1. מאיר כהן
2. אוריאל כהן
3. עמנואל כהן
4. יוסף יצחק כהן
5. דליה שלמה
6. אדירה כהן דרורי
7. יצחק כהן
8. אברהם כהן
9. תמר ברימן
10. אסתר שיזף
11. יצחק כהן

ע"י ב"כ עו"ד יורם ספרן

נגד

הנתבעת

יהודית דהן

ע"י ב"כ עו"ד אורי שפאר

פסק דין

- 1 מונחת לפני תביעה לפינוי הנתבעת מדירת מגורים ברחוב שילה 29 בירושלים (להלן: (1
2 "הדירה").
- 3
- 4 תחילה הוגשה התביעה גם לחיוב הנתבעת בתשלום דמי שימוש ראויים, ואולם, נוכח (2
5 קיומו של צו כינוס בעניינה, הדיון בסעד הכספי עופב (החלטה מיום 26.7.2018) והדיון
6 בסעד הפינוי המשיך (החלטה מיום 20.8.2018).
- 7
- 8 כעולה מחומר הראיות, התובעים הם יורשים ומי שזכאים להירשם כבעלי הזכויות (3
9 הקנייניות בדירה. אמה של הנתבעת, עד פטירתה ביום 11.10.2017, שכרה את הדירה
10 מיום 13.11.1989 והתגוררה בה (להלן גם: "המנוחה"). אין מחלוקת שהמנוחה הייתה
11 דיירת מוגנת בדמי מפתח, הכל לפי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1 (להלן: "חוק הגנת הדייר" או "החוק"). הנתבעת אינה מופיעה בחוזה השכירות כשוכרת
2 נוספת לצד המנוחה.

3
4 (4) הנתבעת עצמה התגוררה בדירה לסירוגין. לפי תצהירה (מיום 5.12.2019), היא התגוררה
5 שם עד נישואיה ביום 20.10.1991. לאחר הליך גירושין, שבה לדירה בסוף חודש אפריל
6 2015 (סעיף 7), ומאז - כך לטענתה - היא מתגוררת שם ברציפות. על-יסוד זאת, גורסת
7 הנתבעת שהיא דיירת "נגזרת" לאחר פטירת אמה שהיא הדיירת המקורית (מכוח סעיף
8 20(ב) בחוק), ולכן היא נהנית מההגנה מפני פינוי.

תמצית טענות התובעים

9
10
11
12 (5) התובעים טוענים בין השאר, כי הנתבעת אינה דיירת נגזרת שכן לא קיימה את התנאים
13 הקבועים בחוק לשם כך. בנוסף, גם אם הייתה כזו, הרי היא הפרה את חוזה השכירות
14 וקיימות עילות פינוי בשל פלישה לדירה והחזקתה ללא זכות בדין, תוך הצבת מחסן ארעי
15 בשטח החלקה ללא היתר או הרשאה מהתובעים, תוך עשיית עושר ולא במשפט ותוך
16 שהיא מונעת מהתובעים גישה לגיזום עץ מסוכן.

17
18 (6) בתקופה שקדמה לפטירת המנוחה, הנתבעת עברה להתגורר עם בן-זוגה באשדוד וכך
19 היא דיווחה למעבידה שלה בסוף שנת 2016, מדינת ישראל - משרד העלייה והקליטה
20 (להלן: "המעביד" או "המשרד"). על כן, היא מנועה ומושקת כיום מלטעון באופן סותר
21 לדיווח שלה למעביד ואין לקבל את טענתה כי הדיווח למשרד היה פיקטיבי. בכל אופן,
22 הטענות המנוגדות של הנתבעת, מעלה שהיא פועלת לפי האינטרס העומד על הפרק
23 מבחינתה, ויש ללמוד מכך על חוסר אמינות טענותיה.

24
25 (7) מרבית עדויות עדי הנתבעת היו מגמתיות ועלו בהן סתירות, כאשר בכולן אין כדי להוות
26 עדות חד-משמעית לכך שהנתבעת המשיכה להתגורר בדירה לפני פטירת המנוחה. לכל
27 היותר, בחצי השנה האחרונה לחיי המנוחה, השתתפה הנתבעת במשמרות שבוצעו על-
28 ידי בני המשפחה כדי להשגיח על המנוחה שסבלה ממחלה קשה. האינדיקציות מראות
29 שהנתבעת כן עברה להתגורר באשדוד. על כן, הנתבעת אינה דיירת נגזרת, יש לכבד את
30 זכות התובעים לקניינם ויש להורות על פינויה מהדירה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

תמצית טענות הנתבעת

(8) הנתבעת טוענת בין השאר, כי היא דיירת מוגנת מכוח דיירות נגזרת בדירה, מאחר והיא התגוררה בדירה עם המנוחה ברציפות מאז חודש מאי 2015. טענות התובעים הן משוללות יסוד ואינן אלא ניסיון לנשל אותה מדירתה שלא כדין.

(9) בשנת 2006 עברה הנתבעת הליך גירושין מורכב. היא התגוררה בשכירות ועברה מספר מקומות, נקלעה גם לחובות כספיים ונכנסה להליכי פשיטת רגל. בחודש מאי 2015, כשנתיים וחצי טרם פטירת המנוחה, היא עברה להתגורר עמה. הנתבעת אינה בקו הבריאות ונזקקת לטיפולים.

(10) מטעם הנתבעת העידו עדים רבים בלתי תלויים ונטולי פניות. כולם אישרו את דבר מגוריה בדירה. מכל העדויות עולה כי לנתבעת היה חדר בדירה, ילדיה הגיעו ושהו עמה לעיתים קרובות וחפציה לרבות ארון בגדיה, היו בדירה. הנתבעת ערכה בה מכירות בגדים בתקופה הרלבנטית וכביסתה נתלתה בחצר הדירה. למשך תקופה קצרה בלבד מחודש יולי ועד חודש ספטמבר 2017, נוכח סכסוך עם אחיותיה, היא העדיפה שלא להישאר בדירה בהזדמנויות המעטות ששתי אחיותיה הגיעו לשם. לטענתה, אין בעובדה זו ואין בעובדה לפיה מעת לעת נסעה לחבר שלה באשדוד, כדי לשלול את מגוריה בדירה. לטענתה, הקשר בינה לבין החבר הוא מוגבל ואין לה מפתח לדירתו באשדוד. מרכז חייה בירושלים, בה היא עובדת ומטופלת.

(11) הנתבעת שינתה את כתובתה אצל המעביד לכתובתו של החבר באשדוד למרות שהיא גרה כל העת בירושלים. לטענתה, היא עשתה זאת כדי לקבל קצובת נסיעה מוגדלת עקב מצבה הכלכלי הקשה. היא מודעת לכך שמדובר באירוע שמשליך על אמינותה אך עם זאת, לדידה אין לייצר השתק שיפוטי ואין בכך כדי להצדיק את הוצאתה מהדירה שיש לה בה זכות כדיירת מוגנת ואשר נקנתה על-ידי המנוחה בתשלום מלא. טענת ההשתק השיפוטי שהעלו התובעים רק לאחר שמיעת העדויות, מהווה הרחבת חזית אסורה ובכל אופן, היא חלה במקום שבו הטענות הסותרות הועלו בפני ערכאה שיפוטית או רשות מינהלית ולא דיווח של עובד למעבידו.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1
2 (12) לטענת הנתבעת, מרכז חייה הוא ירושלים. רובן של העסקאות שעשתה בכרטיסי האשראי
3 שבחזקתה נעשו בירושלים כולל רכישת מזון. לעניין נסיעותיה, היא פנתה לחברה
4 שמפעילה את "הרב-קו" לשם קבלת פירוט אך סורבה. בכל אופן, תצהיר הצוואה של
5 המנוחה שנחתם בתקופה הרלבנטית ובטרם פתיחת ההליכים דנן, תומך בגרסתה.
6 בתצהיר האמור נכתב בין היתר, כי הנתבעת התגוררה עם אימה בדירה וכי היא גרושה
7 ואין ברשותה דירה אחרת.

8
9 (13) לעניין המחסן, טוענת הנתבעת כי הצבת המחסן הנייד בשטח החצר לא מקימה עילת
10 פינוי ואפילו הייתה מקימה, היא זכאית לסעד מן הצדק, מאחר ומדובר בהפרה פעוטה
11 שהוסרה בהתחשב במצבה הכלכלי ובכך כי ככל ותפונה, היא תישאר ללא קורת גג.
12 מדובר במחסן ארעי מסוג "כתר" נייד וקטן. המחסן הוצב בשטח החצר של המתחם על-
13 פי הרשות של השכן שגם הוא מחזיק בחצר ומשתמש במחסן. מחסן זה לא מהווה הפרעה
14 לגיוזום עץ או לסכנה כלשהי והתובעים מעולם לא התריעו על כך בפני הנתבעת. בכל
15 מקרה, המחסן הוצא מהמקום בשנת 2018, וממילא עולה ספק אם יש זכויות לתובעים
16 בחצר.

17
18 (14) לאור האמור, עותרת הנתבעת להכיר בה כדיירת מוגנת, לדחות את התביעה נגדה ולחייב
19 את התובעים בהוצאותיה.

ראיות הצדדים

20
21
22
23 (15) מטעם התובעים הוגשו תצהירי עדות ראשית של התובעת 10 (גב' שיזף - להלן:
24 "התובעת"), תצהיר של חוקר פרטי, מר כפיר (להלן: "החוקר"), וגם של מומחה לשם
25 הגשת תמלילי שיחות. התובעת והחוקר העידו במשפט. אשר למומחה, הודיעה הנתבעת
26 ביום 2.1.2020 שהיא מוותרת על חקירתו. עוד לבקשת התובעים, נעתר בית המשפט
27 להזמנת העדים הבאים: גב' בן-סמו (להלן: "רחל"), גב' בן-גיגי (להלן: "רוזה (רוזי)"),
28 מר חזן וגם נציגת משרד העלייה והקליטה.

29

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 1 רחל ורוזה הן אחיותיה של הנתבעת. שתיהן התייצבו והעידו בדיון מיום 17.9.2020. אשר
2 למר חזן, נטען על-ידי התובעים שהוא "בן-זוגה" של הנתבעת וכי מתגורר באשדוד.
3 הנתבעת מאשרת שהוא "חבר" שלה (ראו כתב סיכומיה). התובעים ויתרו על העדתו
4 ובסופו של יום לא זימנו אותו. נציגת המשרד הממשלתי נתבקשה להמציא מסמכים
5 מתיקה האישי של הנתבעת. על כן, חלף העדתי, הוגשו שלוש תעודות עובד ציבור: אחת
6 מיום 12.1.2020¹ ושתיים מיום 3.2.2020 (להלן: "התע"צים"). תע"צים אלה כוללים
7 הודעה ותצהיר של הנתבעת שהגישה למעביד בדבר שינוי כתובת מגוריה וכן דו"חות
8 נוכחות בעבודה.
9
- 10 מטעם הנתבעת הוגשו שמונה תצהירי עדות ראשית: של הנתבעת, של בתה, של מר דהן
11 (אחיה של הנתבעת, להלן: "אנדרי"), של גב' יגן (חברתה של הנתבעת), של מר
12 מסאלמה (עובד תברואה ברחוב בו שוכנת הדירה) וגם של שלושה עדים שכנים לדירה:
13 מר כהן, מר מזון וגב' עמדי. עוד לבקשת הנתבעת, הוזמנה לעדות המטפלת-בית
14 (המט"בית) האישית שהייתה למנוחה עובר לפטירתה (להלן: "המטפלת") וגם עו"ד
15 סיבוני, שחתום כמאשר חתימת המנוחה על תצהיר שלה מיום 5.7.2017.
16
- 17 בדיון מיום 24.9.2020 הודיעה הנתבעת שהיא מוותרת על העדת בתה, על העדת עו"ד
18 סיבוני וגם על העדת מר חזן (שורות 7-8, עמוד 107). לעניין העד האחרון, כזכור, ויתרו
19 התובעים על זימונו כעד מטעם התביעה והוא לא התייצב לדיון מיום 17.9.2020. בסוף,
20 מר חזן לא העיד מטעם מי מהצדדים.
21
- 22 לאחר סיום שמיעת העדים, התקיים ביום 29.10.2020 דיון קדם-משפט מתוך ניסיון
23 להביא את הצדדים להבנות. למרבה הצער, ניסיון זה לא צלח. באותו דיון נקבעו מועדים
24 לסיכומים. ביום 2.11.2020 ביקשה הנתבעת לצרף ראיות נוספות. בית המשפט נעתר
25 לבקשה ביום 11.1.2021. הנתבעת ביקשה להוסיף עוד ראיות, אך בקשתה זו נדחתה ביום

¹ נרשם 12.1.2019. עם זאת אני מניח שנפלה טעות קולמוס בשנה, שכן ההחלטה שהורתה על הגשת תע"צים ניתנה רק ביום 25.12.2019, כך שאין זה הגיוני שהתע"צ הוכן במענה להחלטה שניתנה לאחר הוצאתו.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1 26.1.2021. המעיין יעיין בהחלטות המוזכרות ובתיק. הצדדים הגישו כתבי סיכומים וגם
2 כתבי סיכומים משלימים והגיעה העת להכרעה.

3

4

5

דיון והכרעה

6 לאחר שעיינתי במכלול החומר הקיים בתיק, שמעתי את עדויות עדי הצדדים והתרשמתי
7 מעדויותיהם, וכן לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים, הגעתי לכלל דעה, כי דין
8 התביעה להתקבל מן הטעמים שיפורטו להלן.

9

10 סעיף 20(ב) בחוק הגנת הדייר קובע, כי לאחר פטירת הדייר המקורי: "באין בן-זוג...
11 יהיו ילדי הדייר לדיירים, ... כל אלה בתנאי שהיו מתגוררים בדירה יחד אתו לפחות
12 ששה חדשים סמוך לפטירתו, ולא היתה להם בזמן פטירתו דירה אחרת למגוריהם".

13

14 על הטוען לדיירות נגזרת אם כן, לעמוד בשני תנאים מצטברים לצורך העברת זכויות
15 הדיירות המוגנת אליו מהדייר המקורי שנפטר: הראשון - התגורר עמו בדירה ששה
16 חודשים לפחות לפני פטירתו; השני - לא הייתה לו בזמן פטירת המנוח דירה אחרת
17 למגורים.

18

19 זכות הדיירות המוגנת היא זכות אישית אשר דרכי העברתה מוגבלות ומנויות בחוק [ע"א
20 2280/91 רחמים אבולוף נ' מזל אבולוף, פ"ד מז(5) 596 (1993)]. הנטל להוכיח קיומה
21 של הזכות לדיירות מוגנת לפי סעיף 20 בחוק, מוטל על הטוען לה [ראו והשוו: רע"א
22 1711/98 דוד שפי נ' עיזבון המנוחה ששונה שדז'ונסקי ז"ל, פ"ד נד(1) 394 (2000);
23 ראו גם: ע"א (מחוזי - י-ם) 7118-02-12 עמותת יד יפה נ' סנאן סנאן איברהים מוסא
24 פרג', פסקה 3 (25.11.2012); ע"א (מחוזי - חיפה) 22264-12-17 חורי אליאס נ' מסדר
25 הכרמליתים היחפים, פסקה 28 (3.5.2018)].

26

27 משם לכאן. הנתבעת אינה דיירת מקורית בדירה ולא הוכח שהיא חתומה על חוזה
28 השכירות כשוכרת נוספת לצד המנוחה. אשר לדיירות הנגזרת, לאחר שבחנתי את חומר
29 הראיות, ובעיקר לאחר ששמעתי את עדות הנתבעת, אינני סבור כי היא הרימה את נטל

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1 ההוכחה המוטל עליה ולפי מאזן ההסתברויות הנדרש במשפט האזרחי, כי היא התגוררה
2 עם המנוחה חצי שנה ברציפות לפני פטירתה (להלן גם: "התקופה הרלבנטית"). מסקנתי
3 זו מתבססת על שלושה אדנים, אשר ראייתית, משקלם הסגולי המצטבר מטה את הכף
4 לחובת הנתבעת; ואלה הם: האחד - מהימנות עדויותיהן של האחיות רחל ורוזה; השני
5 - חוסר מהימנות גרסת הנתבעת; השלישי - קשיים בחומר הראיתי שהציגה הנתבעת
6 ועדויות עדיה.

הרובד הראשון - עדויות רחל ורוזה

10 (25) רחל ורוזה הן כאמור, אחיותיה של הנתבעת. העדות לא הגישו תצהירי עדות ראשית לפני
11 שמיצת עדויותיהן אלא הן העידו לפני בעדות ראשית ונגדית.

13 (26) כעולה מעדותה של רחל, כשנתיים לפני פטירת המנוחה, בשנת 2015, עברה הנתבעת
14 הליך גירושין קשה ונקלעה למצב כלכלי קשה. אותה תקופה, אמן שהייתה קשישה, גרה
15 לבד. אז שררו יחסים טובים בין בני המשפחה ולכן הם סברו שטוב יהיה אם הנתבעת
16 תעבור לגור עם המנוחה, וכך היה (עמודים 11-13). אשר לתיאור היחס של הנתבעת
17 למנוחה לאחר המעבר לגור עמה, העידה העדה: "היא גם מיררה קצת לאמא שלי את
18 החיים" (שורה 10, עמוד 11). בהמשך העידה: "...אמא שלי הייתה אומללה בתקופה
19 שהיא הייתה גרה אצלה. היא והילדים שלה אמללו את אמא שלי שם, מיררו
20 אותה...." (שורות 13-16, עמוד 27). לדברי העדה, בשלב מסוים, המנוחה חלתה במחלה
21 קשה אך האחיות לא סיפרו זאת לנתבעת כי ידעו שהיא "חרדתית" (שורה 17, עמוד 18).

23 (27) בכל אופן, לפי עדות רחל, כשנה לפני פטירת המנוחה, בשנת 2016, הודיעה הנתבעת
24 לבני משפחתה כי היא עוזבת את הדירה לטובת מגורים עם "בן-זוגה באשדוד" (שורה
25 27, עמוד 11; שורה 3, עמוד 16; שורות 8-11, עמוד 17), ואף רצתה להעביר את משרתה
26 לאשדוד (שורה 15, עמוד 12). הודעת הנתבעת הייתה, בלשון המעטה, למורת רוחן של
27 אחיותיה, במיוחד נוכח מצבה הרפואי של המנוחה. רחל תיארה זאת: "דווקא בזמן שהיא
28 רצתה לעזוב, אמא כבר נפלה לערש דווי" (שורות 19-20, עמוד 18). רחל ואחיותיה
29 ראו בסיטואציה זו כ-"בעל המאה הוא בעל הדעה" (שורות 1-2, עמוד 17) זאת נוכח
30 הסיוע שהעניקו בני המשפחה לנתבעת מחד גיסא, והציפייה ממנה כי תשגיח על המנוחה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 1 מאידך גיסא. בהמשך, כינתה רחל את הנתבעת כ-"כפויית טובה" עקב החלטתה לעבור
2 מקום מגורים (שורה 29, עמוד 28). חרף מורת רוחן של האחיות, הנתבעת עזבה את
3 הדירה.
4
5 (28) כפי שהיה ניתן להתרשם מעדות העדה, בנקודת הזמן הזו, עקב הודעת הנתבעת
6 למשפחה, אירע "פיצוץ" במערכת היחסים בין בני המשפחה, במיוחד כלפי הנתבעת,
7 והדבר אף גלש לאלימות פיזית באחד המפגשים שבעקבותיה הוזמנה משטרה (עמוד 16).
8 קיימת מחלוקת ביחס לשאלה מי תקף פיזית את מי, אך העיקר הוא שבני המשפחה
9 התפצלו, הנתבעת ואחיה אנדרי היו בצד אחד, ויתר האחיות בצד אחר.
10
11 (29) עוד לפי עדות רחל, הנתבעת התניידה ממקום מגוריה באשדוד לעבודתה בירושלים
12 בתחבורה ציבורית (שורה 15, עמוד 12), והייתה כמו "תיירת הולכת עם המזוודה שלה"
13 (שורות 23-24, עמוד 18). לעניין ההשגחה על המנוחה, העידה רחל, כי לאחר שמצבה
14 של המנוחה התחיל להתדרדר היו "תורנויות סביב השעון", באופן זה שבבוקר הייתה
15 מגיעה המטפלת ולאחר מכן, היו מגיעים בני משפחה לפי חלוקה של טבלה שהייתה
16 תלויה על המקרר (עמודים 11-13). לפי חלוקה זו בין האחיות, הנתבעת הייתה מגיעה
17 בסופי שבוע או ביום ראשון להשגחה על אמה (שורות 8-9, עמוד 13). רק לאחר פטירת
18 המנוחה, שבה הנתבעת לדירה (שורה 29, עמוד 11).
19
20 (30) הפיצוץ האמור בין בני המשפחה מסתמן כי החרף נוכח שני אירועים, אחד סמוך לפני
21 פטירת המנוחה והשני סמוך לאחר מכן. האירוע הראשון עניינו החתמת המנוחה על
22 תצהיר שמתייחס לזכויות הממון לכאורה הנובעות מהדירה. לדברי העדה, דובר בהחתמת
23 המנוחה "במרמה" כאשר המנוחה הייתה "תחת תרופות נרקוטיות מבלי לדעת שהיא
24 חותמת על זה", וגם "היא הייתה הוזה כל הזמן" (עמודים 21-24). האירוע השני עניינו
25 החלפת מנעול דלת הדירה על-ידי הנתבעת או מי מטעמה, ומניעת האחיות מלהיכנס
26 אליה כדי להדליק נר זיכרון לזכרה של המנוחה בחנוכה (עמוד 19).
27
28 (31) למעשה ולסיכום עדותה, לפי גרסת רחל, הנתבעת שעברה להתגורר עם המנוחה בשנת
29 2015, עזבה את הדירה בשנת 2016 ועברה להתגורר באשדוד, והיא שבה אליה רק לאחר

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 1 פטירת המנוחה. עדות רחל, מלבד שיש לה חיזוקים רבים ביתר העדויות והחומר הראייתי
2 הקיים בתיק, אלא שגם היא הותירה רושם אמין. אסביר.
3
- 4 ראשית (עקביות הגרסה): עיקרי התוכן של עדות רחל, היא סיפרה גם באוזני התובעת (32)
5 ובא-כוחה וגם לפני החוקר, במועדים שונים, הכל לפי תמלילי השיחות שהוגשו ותוכנם
6 אושר על-ידי העדה בדיון (עמודים 14-15). לפי דברי רחל בתמליל השיחה שלה עם
7 החוקר, לאחר שהנתבעת עזבה את הדירה בסוף שנת 2016, היא ורוזה טיפלו במנוחה
8 באופן אינטנסיבי כאשר הנטל הכבד היה על רוזה (עמוד 3 בתמליל) זאת לצד מטפלות
9 (מט"ביות) בבקרים. רחל סיפרה גם: "שבתות חגים זה אצלי ואצל רוזי אצלי ואצל
10 רוזי למרות שיהודית הייתה גרה שם כביכול במירכאות". בשלב מסוים, עקב החמרה
11 במצבה של המנוחה, החלו סבבים בין האחיות. רחל הסבירה באותה שיחה: "אני איש
12 צדק ובשביל הצדק אני נלחמת אני מכניסה ראש בקיר. היות ו... כל המטרה הייתה
13 גם של אמא גם שלנו שיהודית תהיה עם אמא שלי כי היא באמת מחוסרת בית היא
14 גרושה, היא איבדה את כל רכושה והיה הכי ראוי לכולנו שהיא תהיה עם אמא היא
15 תסעד אותה היא תהיה איתה כי אתה יודע...אישה זקנה קשישה שלא תישאר לבד,
16 הבדידות הרגה אז שקט אה תעשייתי לכולם..."
- 17
- 18 שנית (חיזוקים לרכיבים בגרסה): בהקשר של הודעת הנתבעת בדבר המעבר לאשדוד (33)
19 עוד בשלהי שנת 2016, העדה הקריאה בדיון ממסרונים ששלחה לנתבעת באמצע חודש
20 נובמבר 2016 ולפיהם היא הביעה את כעסה כלפיה בגין הודעתה. רחל העידה: "אני
21 רציתי שהיא תהיה בבית עם אמא, כולנו רצינו שהיא תהיה בבית עם אמא, והיא
22 אמרה שהיא לא המטפלת של אמא שלי" (שורות 34-36, עמוד 29). לעיתוי זה של
23 הודעת הנתבעת, קיים חיזוק בהודעתה למעביד שלה בדבר שינוי כתובת המגורים
24 לאשדוד, דיווח שנעשה ביום 4.12.2016. הנתבעת טוענת בהליך זה, כי הדיווח שלה אז
25 למשרד היה פיקטיבי ולצורך הגדלת קצובת הנסיעות בלבד (נושא שאדון בו בהרחבה
26 בהמשך).
- 27
- 28 ברם, גם אם נתעלם מהשאלה אם הנתבעת דיווחה אמת או אי-אמת למעביד שלה, הרי (34)
29 בנסיבות העניין, אין בכך כדי לגרוע ממנהימנות המידע שהציגה רחל כפי ששמעה אותו

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

מפי הנתבעת. מדובר במידע קונקרטי שנמסר בסמיכות זמנים על-ידי אותו מקור
(הנתבעת) לשני גורמים שונים (רחל והמעביד), שהם זרים זה לזה ואין ביניהם קשרי
שליטה או תלות. ייתכן שהנתבעת סיפרה אי-אמת הן למעביד הן לרחל בדבר עזיבת
הדירה (ואינני קובע כך, אלא ההיפך - יורחב בהמשך), אך התנהגות הנתבעת כלפי
המעביד שלה בזמנים הרלבנטיים, מחזקת דווקא את אמינות גרסתה של רחל אשר העידה
על מה שהנתבעת הודיעה לה אותה עת.

35) כך גם ביחס לדבר קיומן של תורנויות (הטבלה שעל המקרר) לשם השגחה על המנוחה
לאחר שמצבה הרפואי התדרדר, קיימים חיזוקים לכך בעדות אחותה רוזה, בעדות
המטפלת (עמודים 103-104) וגם בעדות אנדרי (עמוד 126). ביחס לדבר אי-יידוע
הנתבעת בתחילת מחלתה של המנוחה נוכח היותה (של הנתבעת) אדם "חרדתי", קיים
חיזוק לכך בעדות של רוזה (שורה 29, עמוד 35). ביחס לעדות רחל לפיה אחותה רוזה
היא זו שטיפלה בדירה מבחינת תחזוקה והוצאות (שורות 5-8, עמוד 21), קיים חיזוק
לכך בעדות של רוזה (שורות 28-29, עמוד 34). אנדרי העיד גם כי רוזה היא זו שטיפלה
בנושא המט"ביות (שורות 13-14, עמוד 121). כך גם ביחס לעדות רחל בדבר מועד
התרחשות "הפיצוץ" בתוך המשפחה במהלך חודש נובמבר 2016, קיים חיזוק לכך
בעדות האח אנדרי (עמוד 118), וממילא הנתבעת לא הכחישה את אירוע האלימות ביום
14.11.2016 (נספח ז' לתצהיר שלה).

36) החיזוקים האמורים, בין אם ניתן לראות בחלק מהם כחיזוקים מהותיים שבלב הגרסה
ובין אם חלקם חיזוקים צדדיים בלבד, כולם יחד מחזקים את מהימנות הגרסה של רחל
כמכלול.

37) שלישית (פנות הגרסה): רחל סיפרה בעדותה, זאת נוכח החרפת היחסים בינה לבין
הנתבעת ואנדרי, כי "אז או שאני לא נכנסת (הכוונה לדירה - ההוספה שלי מ.ח.י.), גם
אף אחד לא יהיה שם" (שורות 3-4, עמוד 20). בהתבסס על כך, גורסת הנתבעת כי רחל
העידה במשפט כפי שהעידה, לא לטובתה, זאת ממניע פסול נוכח שנאה שהיא מגלה
כלפיה, ולכן אין ליתן כל אמון בעדותה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- (38) לאחר ששמעתי את עדות רחל ויתר העדויות בתיק, התרשמתי מכפנות העדות. נכון, כפי שמסתמן, היה ועודנו שורר כעס פנימי עמוק בין האחיות. כעס זה נובע מחשדנות כלפי התנהלות אנדרי בתמיכת הנתבעת ביחס לחתימת המנוחה על תצהיר בשיא מחלתה עובר לפטירתה, בכל הנוגע לזכויות הממון שנובעות מהדירה².
- (39) למרות זאת, לא התרשמתי שרחל מעלילה סיפורי בדיה על אחותה אך ורק כדי לפגוע בה. אמנם ניתן היה להתרשם כי רחל העידה כפי שהעידה (שלא לטובת מצבה המשפטי של אחותה), כשהיא מביעה כעס ואכזבה גלויים מהנתבעת. ואולם, לא היה ניתן להתעלם מכפנות עדותה. רחל הבהירה לפני בית המשפט שהיא לא רוצה דבר, וכי היה ברור שהדירה תשמש מחסה לנתבעת, ואלה הדברים שרצו עבורה (עמוד 20). היא הסבירה גם: "לנו יש אינטרס חיובי רציני ליהודית", וכי "היה לנו אינטרס שיהודית תגור אצל אמא, שיהיה לה בית, שתהיה לה קורת גג" (שורות 13-16, עמוד 24), ואף בהמשך, היא העידה בצורה גלויה ומפורשת: "...עדיין רצינו שהיא תהיה עם אמא כדי שהיא תוכל לקבל את הזכויות של הבית..." "כאילו בן ממשיך בבית" (שורות 1-9, עמוד 31).
- (40) דברים אלה מקבלים חיזוק גם מנוסח המסמך מיום 6.8.2017 שצירפה הנתבעת לתצהירה. על מסמך זה חתומות רק ארבע אחיות. הנתבעת ואנדרי אינם חתומים עליו. לפיו, כל ההחלטה ביחס לדירה תתקבל בהסכמת כולם, ובהעדר הסכמה כזו, החלטות תתקבלנה לפי רוב. עוד צוין שם, כי "רצון אם המשפחה שיהודית תתגורר בנכס..." (סעיף 3(ג)) (ההדגשה בקו אינה במקור).
- (41) עם זאת ובאותה נשימה, הדגישה העדה בעדותה שהיא הולכת עם האמת שלה וכי ליבה ופיה "אחד הם" (שורות 1-8, עמוד 23). בהמשך הסבירה במילים הללו ממש: "לא אכפת לי. לא אכפת לי. אבל שזה יהיה טהור, אני לא יודעת," (שורה 18, עמוד 24), תוך שהיא מדגישה שיש אינטרסים "לא כשרים" או משהו "לא טהור" שנרקם בין הנתבעת לאחיהן, בפרט, בכל הנוגע מזכויות המנוחה בדירה (עמודים 24-26). בהקשר זה אף התחדד מעדותה עת אמרה: "רציתי לקבל אינפורמציה מה הזכויות של בן אדם

² תצהיר של המנוחה מיום 5.7.2017.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1 שהבית שלו הוא בדמי מפתח. דמי המפתח זה שני שלישי על שלישי. זה לא שכירות
2 רגילה" (שורות 26-27, עמוד 26).

3
4 (42) העובדה לפיה רחל העידה את אשר העידה תוך שהיא מודעת להשלכות עדותה שיכולות
5 להביא לשלילת זכות הנתבעת לקורת גג בדירה, כל זאת חרף רצון המשפחה, רצונה
6 האישי ובעיקר, חרף רצון אמה המנוחה - בעיניי, יש בזאת כדי להעיד על כך שלא מדובר
7 בנסיבות העניין בצעד קל ומובן מאליו מצד העדה, הן בהקשר המשפחתי הן בהיבט
8 הרגשי, לכתת את רגליה לבית המשפט כדי להעיד בכגון-דא. צעד זה בו לבטח לחזק
9 את כנות העדות.

10
11 (43) בנושא זה אעיר גם, כי לאחר ששמעתי את העדויות, להתרשמותי, חרף הכעס של רחל
12 כלפי הנתבעת, לא נראה שהיא מנסה להשחיר את פני אחותה מעבר לסוגיות שבמהות
13 המחלוקת. הנתבעת לעומתה ניסתה לעשות כן במסגרת עדותה ובנושאים שאינם קשורים
14 להליך. כך למשל: הנתבעת העידה כי בעבר, אחותה הזדכתה כביכול בהחזרי הוצאות
15 רכב אף שזה היה על שם הנתבעת (שורות 25-26, עמוד 156), ובעניין אחר היא אף
16 התייחסה לנושא משפחתי רגיש שנוגע כביכול לאחותה ושאינו קשור כלל לתביעה
17 (שורות 9-11, עמוד 165).

18
19 (44) הנתבעת הסבירה כי היחס של רחל כלפיה נובע מקנאה, שכן לדבריה: "תמיד היא קינתה
20 בי, גם כשאני אצל אמא היא הייתה מקנאה בי והיא הייתה אומרת אני מקנאה בך
21 שיש לך את הזכות להיות עם אמא" (שורות 24-25, עמוד 161), ובהמשך העידה: "רחל
22 תמיד חיפשה אותי, תמיד תמיד הייתה רבה איתי" (שורות 22-23, עמוד 165).
23 עוד לדברי הנתבעת, יתר אחיותה היו "מושפעות" מרחל נגדה והן היו משפילות אותה.

24
25 (45) ברם, ממכלול העדויות של רחל, רוזה אנדרי והנתבעת - לא התרשמתי כך. כפי שעולה
26 מעדות הנתבעת עצמה (שהיא צעירה מרחל ב-8 שנים), למצער רוזה ורחל, סייעו לה
27 במצוקתה הכלכלית (שורה 27, עמוד 164; שורה 2, עמוד 165), אם כי לדבריה רחל
28 הייתה עוזרת לה "מעט אבל גם בטיפין טיפין". רחל גם העידה מפורשות כי רצתה קורת
29 גג לנתבעת ושאפה שהיא תהיה "בן ממשיך". בנוסף, כפי שניתן להתרשם, עיקר הכעס
30 של האחיות היה כלפי אנדרי דווקא בנוגע לירושת אביהן שהלך לבית עולמו חודשים

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 1 ספורים לפני פטירת המנוחה, קרי באמצע שנת 2017 והחתמת המנוחה בחודש יולי על
2 תצהיר, שעה שהפיצוץ במערכת היחסים כלפי הנתבעת היה עוד בחודש נובמבר 2016.
3
- 4 (46) הנתבעת אישרה בעדותה שְׁכָר זה במערכת היחסים שאף התגלגל לאלימות בינה לבין
5 רחל (עמוד 160 ; נספח ז' לתצהיר הנתבעת). ברם, כאשר ניתנה לה ההזדמנות בעדותה
6 להסביר מה אירע ביום 14.11.2016, היא בחרה להתייחס לאירוע אחר דווקא שהתרחש
7 לדבריה בחג השבועות (עמודים 161-163). יותר מזה, בתצהירה, מלבד אזכור אירוע
8 האלימות וצירוף דו"ח הפעולה של המשטרה, לא הניחה הנתבעת כל גרסה אודות סיבת
9 האירוע. רחל לעומתה, הסבירה כי האירוע היה על רקע קריאת הנתבעת לאחיותיה לפנס
10 אותן בדירה על מנת להודיע להן שהיא עוזבת את הדירה מאחר ואין בכוונתה לטפל
11 במנוחה.
12
- 13 (47) לעניין עדות רוזה: רוזה (אשר מעדותה ניתן היה להתרשם שהיא הייתה יותר מאופקת
14 מרחל באופן תיאור הדברים ובעיקר באופן ביטוי רגשותיה כלפי הנתבעת) העידה
15 שהנתבעת הייתה בדירה רק שנה וחצי (שורה 27, עמוד 35), "ממאי עד אוקטובר שנה
16 וחצי" (שורה 32, עמוד 36), קרי מחודש מאי 2015 עד חודש אוקטובר 2016. היא העידה
17 כי לאחר שהמחלה התפרצה אצל המנוחה, הודיעה הנתבעת שהיא רוצה לעזוב (שורות
18 31-36, עמוד 34). עוד העידה כי המשמרות לא התחילו באופן מידי, אך לאחר שהחלו
19 משמרות, ראו שהנטל "מאד כבד על כולם" (שורה 12, עמוד 36).
20
- 21 (48) כעולה מהעדויות של רוזה, לאחר השנה וחצי האמורות, הנתבעת הייתה מגיעה לדירה
22 במשמרת שלה וגם לפני ואחרי והייתה גם לנה שם, "היא הייתה באה, הולכת", היא
23 "הייתה באה לדאות את אמא, הייתה באה, נכנסת" (ההדגשות בקו אינן במקור), אך
24 כאמור היא גרה רק שנה וחצי עם המנוחה (עמודים 36-37). בהגינותה, אישרה העדה כי
25 חפציה של הנתבעת היו בדירה. בכל מקרה, לפי רוזה, בימים שהיא השגיחה על אמה,
26 הנתבעת לא הייתה בדירה והיא (רוזה) הייתה "יותר מכולם" (שורה 5, עמוד 37).
27
- 28 (49) בסוף עדותה נשאלה רוזה מספר שאלות על-ידי בית המשפט. בתשובותיה, בין השאר,
29 היא עמדה על כך שהמשפחה הייתה מאוד מלוכדת וסייעה לנתבעת לעבור לדור עם
30 המנוחה כי אין פתרון אחר. היא גם תיארה שסייעה לנתבעת כלכלית ואף כינתה אותה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1 "היא הייתה בת טיפוחיי, טיפלתי, דאגתי, עשיתי, קניתי, הבאתי, בתי ספר, הכל".
2 רוזה העידה גם שהמנוחה הייתה "אמא הכי טובה בעולם, שדאגה לכולם" וכי כאב לה
3 (למנוחה) מצבה של הנתבעת. היחסים בין העדה לבין הנתבעת היו טובים, עד אשר
4 פיתחה הנתבעת, כך לפי תיאור העדה, אנטגוניזם כלפיה וזה היה עד "השנה וחצי". בסוף
5 העדות כאשר נשאלה מדוע היא זומנה לעדות, אז השיבה כי זה בקשר לדירה: "אם
6 להשאיר לה אותו או לא להשאיר לה אותו, זהו", וכאשר נשאלה על עמדתה בנדון,
7 השיבה במילים הללו ממש: "לתת את ההחלטה בידכם".

8
9 עדות רוזה הותירה רושם אמין. העדות עקבית ועולה בקנה אחד עם השיחה המוקלטת (50
10 שתמלילה הוגש על-ידי התובעים במסגרת ראיותיהם (באותה שיחה סיפרה כי הנתבעת
11 לא הייתה בדירה בשנת 2017). בנוסף, וזה העיקר, עדותה הייתה כאמור יותר מאופקת
12 מעדות רחל וניכר היה שהיא, במידה לא מבוטלת, ממשיכה לחוס על הנתבעת ומגלה
13 חמלה כלפיה. בנסיבות אלו, לו חפצה העדה לעשות לעצמה "חיים קלים" ולא לפגוע
14 בצורה כלשהי במצבה המשפטי של הנתבעת, הרי היא יכולה שלא לשתף פעולה עם
15 החוקר והייתה מותירה זאת לרחל שבחזית. ברם, היא בחרה שלא לעשות כן. היא
16 הסכימה לשוחח עם החוקר, היא העידה במשפט באופן ברור וצלול שהנתבעת התגוררה
17 עם המנוחה ממאי 2015 למשך שנה וחצי בלבד, וכאשר נשאלה מה עמדתה בהליך נגד
18 הנתבעת, בחרה שלא לנקוט עמדה. בנסיבות אלו, ניתן היה להתרשם כי רוזה ניצבת
19 במעמד שהוא מורכב רגשית ויש בו לגרום לחוסר נוחות בהקשר המשפחתי.

20

21 סיכום ביניים

22

23 כל המרכיבים לעיל, מביאים אותי למסקנה שיש ליתן אמון בעדות רחל (וגם בעדות רוזה)
24 ששיקפה את האמת, במובן זה, שמשלהי שנת 2016 כבר עזבה הנתבעת את הדירה לטובת
25 מגורים באשדוד וכי שבה לדירה רק לאחר פטירת המנוחה.

26

27 הרובד השני - עדות הנתבעת

28

29 הנתבעת טוענת, כי שבה להתגורר עם המנוחה בדירה בחודש אפריל 2015 ומאז היא
30 מתגוררת שם בריצפות. לא מצאתי ליתן אמון בעדות הנתבעת.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1

2 (53) מהתע"צים שהגישה נציגת המשרד בו עובדת הנתבעת, עולה תמונה שונה. לפי החומר
3 שהוצג, ביום 4.12.2016 ביקשה הנתבעת לעדכן את המעביד שלה (מדינת ישראל)
4 ולשנות את כתובת מגוריה לשם קבלת קצובת נסיעה, ל-(צוין שם רחוב ומספרי בניין
5 ודירה) באשדוד, וזאת בתחולה מיום 1.12.2016. טופס ההודעה נתמך בתצהיר ערוך כדין
6 של הנתבעת (חתום ומאושר על-ידי עורך-דין ביום 4.12.2016), ובו היא מצהירה כי
7 "החל מיום 1.12.16 העתקתי את מקום מגורי מירושלים לאשדוד, רח' [...], לתקופת
8 ניסיון". בהתאם לכך, שולמה לנתבעת קצובת נסיעה מוגדלת. עוד עולה מצרופות
9 התעצ"ים, הדיווח של הנתבעת למעביד שלה בדבר שינוי כתובת מגורים בחזרה
10 לירושלים, לדירה מושא דיוננו, נעשה על-ידי הנתבעת רק ביום 12.4.2018, וזאת בתחולה
11 מיום 1.2.2018.

12

13 (54) בתצהירה שהוגש במסגרת הליך זה, הסבירה הנתבעת, כי עשתה כן כדי להגדיל את גובה
14 קצובת הנסיעה שלה, זאת עקב קשיים כלכליים (סעיף 15), וכי היא מצרה על כך. דברים
15 דומים נאמרו בעדותה וגם הביעה צער על כך (שורות 22-26, עמוד 143). אחיה אנדרי
16 העיד כי הנתבעת קרסה כלכלית אותה תקופה ורצתה "להכניס עוד כמה גרושים לכיס"
17 (שורה 5, עמוד 112). כעת, מבקשת הנתבעת מבית המשפט לסמוך את ידיו על הצהרתה
18 שבהליך זה ולא על זו שהייתה לפני המעביד שלה.

19

20 (55) אין בידי לקבל זאת. מעיון בטופס הדיווח המאוחר לשינוי כתובת בחזרה לירושלים,
21 עולות שתי נקודות: האחת - קיימת סמיכות זמנים (ימים בודדים) בין שינוי הכתובת לבין
22 מועד המצאת כתב התביעה לידי הנתבעת ביום 8.4.2018 (ראו הודעה בתיק מיום
23 9.4.2018). השנייה - שינוי הכתובת הוא בתחולה מחודש פברואר 2018 ולא לפני כן,
24 שעה שבתביעה דה-כאן טוענת הנתבעת כי רציפות מגוריה בדירה בירושלים לא נפרמה
25 כלל מאז חודש מאי 2015.

26

27 (56) גם אם אניח שהנתבעת שעה שקיבלה את כתב התביעה לידיה היא "התחרטה" על הדיווח
28 המטעה למעביד שלה ולכן אצה רצה לתקן אותו, הרי גם "התיקון" אינו אמת. יוצא אפוא,
29 שאי-דיווח אמת מצד הנתבעת למעביד שלה על מנת לזכות בהטבה כלכלית, היה בשתי
30 נקודות זמן, הן ביום 4.12.2016 הן ביום 12.4.2018. הנתבעת לא הציגה בהליך זה כל

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 1 הודעת תיקון שהעבירה למעביד שלה לפיה דיווחיה לא היו אמת וכי מעולם לא התגוררה
2 באשדוד.
3
- 4 (57) בכל אופן, קושי זה שבמהימנות גרסת הנתבעת אינו היחיד. בעדותה לפניי היא העידה כי
5 הכירה את מר חזן שמתגורר באשדוד, החל מסוף חודש נובמבר 2016. לדבריה, הקשר
6 ביניהם התחיל טלפונית והמפגש הראשון ביניהם היה לאחר כחודשיים מתחילת הקשר,
7 קרי בחודש ינואר 2017. הביקור הראשון שלה באשדוד היה כשבועיים לאחר המפגש,
8 שזה לערך, סוף חודש ינואר ותחילת חודש פברואר 2017 (עמודים 142-143).
9
- 10 (58) ברם, גם גרסה זו מעוררת קושי ממשי. שכן, תצהירה למעביד בדבר שינוי כתובת המגורים
11 לאשדוד, נחתם רק ביום 4.12.2016. על כן, גם אם נניח שהדיווח של הנתבעת היה
12 פיקטיבי והוא נועד רק להגדלת קצובת הנסיעות, הרי לא נראה סביר והגיוני שהיא דיווחה
13 את אשר דיווחה, רק ימים ספורים (!) לאחר שכבר הכירה את חברה בסוף חודש נובמבר
14 2016, טרם פגשה אותו פנים אל פנים וכבר אימצה את כתובתו ככתובתה. ללמדך
15 שהנתבעת הכירה אותו עוד לפני חודש נובמבר 2016. נזכיר, בסופו של יום, מר חזן לא
16 זומן לעדות על-ידי מי מהצדדים.
17
- 18 בשולי הדברים אעיר, כי מבין שלל המסמכים שהציגה הנתבעת כהוכחה לכאורה על
19 מגוריה בדירה בירושלים, הוצג גם רישיון רכב שהונפק ביום 3.6.2016 ובתוקף עד יום
20 31.8.2017. מתברר כי אגרת הרישיון שולמה סמוך לאחר שזה הונפק, בסניף הדואר
21 באשדוד. הנתבעת בעדותה, לא הניחה הסברים סבירים לכך, זאת על רקע תשובותיה
22 לפיהן לא הייתה באשדוד לפני שהכירה את חברה בחודש נובמבר 2016.
23
- 24 (59) שעה שפלוני מצהיר בפני הרשות הצהרה אחת על מנת לזכות בהטבה כלכלית מסוימת
25 (במקרה לפנינו הגישה תצהיר למעביד שלה), ובבית המשפט, לצורך הליך משפטי שגם
26 הוא יכול להניב לו הטבה כלכלית אחרת, הוא מצהיר הצהרה סותרת, ברי שמחד גיסא,
27 הוא לא יכול להיבנות על שקריו ואין לו להלין אלא על עצמו, ומאידך גיסא, הנטל עליו
28 להוכיח מה נכון מבין גרסאותיו. הנתבעת לא הרימה נטל זה. התנהלותה מציבה לפני
29 שני מכשולים משפטיים:

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1

2 האחד (השתק שיפוטי): בנסיבות העניין, יש בסיס מוצק לעתירת התובעים לקבוע (60
3 שהנתבעת מושתקת בהליך זה מלהעלות טענה סותרת את תצהיר הדיווח שלה למעביד
4 שלה. כידוע, כלל פסיקתי לפיו בעל דין אשר טען טענה עובדתית, מושתק מלטעון טענה
5 הפוכה בגדר הליך אחר או בגדרי אותו הליך. דוקטרינה זו מקורה החובה המוטלת על
6 בעל דין לנהוג בתום לב והיא מבטאת נושא ערכי ומוסרי [רע"א 4224/04 בית ששון
7 בע"מ נ' שיכון עובדים והשקעות בע"מ, פ"ד נט(6) 625 (2005); ע"א 9056/12 יעל
8 קינג נ' פקיד השומה - ירושלים (4.8.2014); ע"א 8659/12 אברהם דויכמן נ' מדינת
9 ישראל (10.12.2014)]. עוד בפסיקה, דוקטרינה זו הורחבה באופן זה שנקבע, כי אינה
10 מוגבלת לטענות שהועלו לפני ערכאות השיפוט בלבד, אלא היא חלה אף על טענות
11 עובדתיות סותרות שהועלו בפני הרשויות [ע"א 732/15 פקיד שומה נ' בנלי טל
12 (21.3.2016); ע"א 8453/14 ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' פקיד השומה
13 (5.6.2016); ע"א 8294/14 רוני גנגינה נ' פקיד שומה (20.3.2018)]. העובדה לפיה
14 הרשות במקרה לפנינו היא בפובעה כמעביד בלבד, לטעמי, אין בה להעלות או להוריד
15 בנסיבות העניין מעצם קיומה של הצהרת התובעת, התכלית עבודה היא נוצרה,
16 וההשלכות המשפטיות של אלה בכל הנוגע לדוקטרינת ההשתק.

17

18 בהחלה של דוקטרינה זו על ענייננו, שעה שהנתבעת דיווחה באמצעות תצהיר לאחר (61
19 אזהרה כדין והפיקה הטבות כלכליות עקב זאת, מושתקת היא כיום מלהעלות טענה
20 הפוכה.

21

22 בנדרון דנן לא מצאתי לקבל את טענת הנתבעת לפיה טענת ההשתק השיפוטי מהווה (62
23 הרחבת חזית אסורה וזאת משני טעמים: האחד - נכון, הטענה לא הועלתה בכתבי הטיעון
24 הראשונים, אך ניתן לומר שהיא התגבשה והתחדדה רק עם הגשת הראיות, תמלילי
25 השיחות והתעצ"ים במיוחד; השני - גם אם בעל-דין לא עותר להחלת דוקטרינה זו, הרי
26 בית המשפט יכול להחיל אותה מיוזמתו ככל שהיא מבוססת על חומר הראיות שהונח
27 לפניו [בע"מ 2158/16 פלוני נ' פלונית (1.5.2016)].

28

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 63 השני (חזקת השקר): לדעתי, חל מכשול משפטי נוסף בפני טענות הנתבעת בנסיבות העניין, והוא "חזקת השקר" כפי שהוגדרה בפסק הדין בע"א 765/18 שמואל חיון נ' אלעד חיון (1.5.2019). לפי חזקה זו, מי שמשקר ביודעין בדבר אחד, משקר בכל עדותו. חזקה זו היא בשיקול דעת וניתנת לסתירה. כפי שצוין בפסק הדין האמור (בחוות דעתו של כבוד השופט א' שטיין), בין השאר: "...חזקה זו מטפלת, בראש ובראשונה, בבעל דין שמוסר עדות שקר ביודעין כדי לנצח במשפט; והכוונה כאן היא לעדות שקר בעניין מהותי ומרכזי לליבת המחלוקת, ולא רק ב"תיבול" בשקרים של עדות שרובה אמת לאמיתה...".
- 64 בהחלה של חזקה זו לענייננו, שעה שנראה כי הנתבעת מאשרת כי הצהירה אי-אמת למעביד שלה, ובמשפט קיים קושי ממשי בעדותה ביחס למועד שבו היא הכירה את חברה, הרי נראה כי כל גרסתה מעוררת חוסר מהימנות. ברע"א 4224/04 בית ששון בע"מ נ' שיכון עובדים והשקעות בע"מ, פ"ד נט(6) 625 (2005), נקבע בין השאר: "כל בית משפט יתייחס, מטבע הדברים, בחשדנות כלפי מי שלפי נוחותו טען בהליך פלוני טענה אחת ובהליך אחר טענה אחרת, כ'להטוטן בקרקס הרוכב בעת ובעונה אחת על שני זוגות אופניים'".
- 65 בכל אופן, הנתבעת לא הוכיחה כדבעי, כי התצהיר שהגישה למעביד שלה היה תצהיר שאינו תואם את האמת וכי אין לסמוך עליו. אדרבא, מחומר הראיות, אני נוטה להאמין כי ההצהרה הקודמת בפני המעביד היא ההצהרה האמתית דווקא, ולא ההיפך, זאת לאור האמור לעיל ובהתווסף לטעמים אלה:
- 66 ראשית: הנתבעת לא הראתה ולא התרשמתי שהיא פעלה באופן פן ואמתי לתקן את דיווחיה שלא תאמו את האמת לכאורה ועל-יסודם נהנתה מהטבה כלכלית מסוימת במסגרת עבודתה. אינני מביע כל עמדה ביחס לשאלת חובתה או העדר חובתה של הנתבעת בנדון מבחינת דיני העבודה, אך מצופה מפלוני שהודה בביצוע טעות, כי ייטול אחריות על טעותו ויפעל לתיקונה באופן שיהלום את הצער או החרטה שהביע.
- 67 שנית: כאמור וכעולה מעדות רחל שהייתה עדות אוטנטית ומהימנה, "הפיצוץ" במערכת היחסים בין האחיות התחיל באמצע חודש נובמבר 2016 לערך. רחל הסבירה כי זה היה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1 על רקע הודעת הנתבעת למשפחה לפיה היא עוזבת את הדירה ולא תשגיח עוד על
2 המנוחה. באופן ספונטני, רחל הקריאה במהלך עדותה מסרונים מאותה תקופה, שבהם
3 היא מביעה את אכזבתה ואת כעסה וכן כעס האחיות כלפי הנתבעת עקב זאת, ואף כינתה
4 אותה "כפוית טובה" (עמודים 28-29), לדבריה: "ההקשר הזה שהיא רצתה לעבור
5 לאשדוד ואני לא רציתי שהיא תעבור, אני רציתי שהיא תהיה בבית עם אמא, כולנו
6 רצינו שהיא תהיה בבית עם אמא, והיא אמרה שהיא לא המטפלת של אמא שלי"
7 (שורות 34-36, עמוד 29). הנתבעת לא התמודדה כדבעי ולא נתנה הסברים משכנעים
8 למניעים של "פיצוץ" זה במערכת היחסים שהייתה חמימה, תומכת ואוהדת כלפיה,
9 ובעיקר, לעיתויו וסמיכותו למועד הצהרתה למעביד בדבר שינוי כתובת מגוריה.

10

11 שלישיית: הנתבעת צירפה מסמכים רבים להוכחת מרכז חיים בירושלים לכאורה בתקופה (68
12 הרלבנטית. בין השאר, היא צירפה מסמך של קופת החולים מיום 27.7.2015 (הודפס ביום
13 10.10.2018). מעיון במסמך האמור עולה, כי עוד בשנת 2015 חוותה הנתבעת קשיים
14 בריאותיים (הדברים לא יפורטו מפאת צנעת הפרט אך המעיין יעיין במסמך האמור),
15 כאשר מפי הרופאה שראיינה אותה נרשם שהמצב החמיר לאחר שעברה להתגורר עם
16 אמה. אמנם יש ריחוק זמן בין הרישום הרפואי האמור להתרחשות האירועים כשנה לאחר
17 מכן, אך לא נראה שניתן לנתק את הרצון של הנתבעת לעזוב את הדירה ולעבור למקום
18 אחר, מההקשר הרפואי שצוין.

19

20 חיזוק לכך נמצא גם בעדות הנתבעת לפניי, שתיארה בזו הלשון: "אתה יודע מה הם היו (69
21 עושים לי בעבודה? אני הייתי בעבודה והן היו מתקשרות אליי כל היום, תלכי עכשיו
22 תקני לאמא כדורים, תבואי עכשיו בארבע, הם פשוט שיגעו אותי, הייתי צריכה גם
23 לעבוד, הגעתי למצב חסרת אונים שאני לא יכולה לתפקד בעבודה, שאני לא יכולה
24 לתפקד בבית, שהייתי מוצאת את עצמי רק בוכה, קיבלתי טיפול..." (עמוד 162). אף
25 אציין למעלה מן הצורך, כי רצון הנתבעת לעזוב את הדירה הוא הגיוני וניתן להבנה
26 בנסיבות העניין נוכח המעמסה הרגשית והנטל הנפשי הכרוכים בטיפול ובהשגחה
27 השוטפים שנדרשים מפלוני עת נוטל על עצמו לטפל באדם יקר לו, כל שכן הורהו, אשר
28 נמצא במצב כמעט סיעודי (ראו גם: עדות אנדרי: עמוד 139; עדות הנתבעת: עמוד 162).

29

30 הרובד השלישי - קשיים בחומר הראייתי שהציגה הנתבעת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1

2 לצד הנימוקים לעיל, גם לאחר שבחנתי את חומר הראיות שהציגה הנתבעת ושמעתי את (70
3 עדויות עדיה, לא נראה כי יש בחומר האמור מסה ראייתית שיש בה להטות את כף
4 המאזניים לטובתה. אנמק.

5

6 עדויות השכנים, החברה ועובד התברואה: כל העדים האמורים העידו בתצהיריהם, בין (71
7 השאר, כי אין שחר לטענה לפיה הנתבעת עזבה את הדירה כשנה לפני פטירת המנוחה,
8 וכי היא מתגוררת בה ברציפות מאז 2015. זה המקום לציין, כי לטעמי, בניגוד לעמדת
9 התובעים שמנסים לתאר את עדויות העדים כעדויות מגמתיות, מוכן אני להניח שכל
10 העדים האמורים הגישו תצהירים והתייצבו לעדות במשפט מתוך רצון טוב ואמתי ואולי
11 גם מתוך חמלה מצדם בהתחשב במצבה של הנתבעת. כמו כן, כפי שהיה ניתן להתרשם,
12 הם התייצבו גם מתוך יחסי כבוד והערכה שרחשו למשפחת הנתבעת, בעיקר למנוחה.
13 למרות זאת, לא מצאתי בעדויותיהם מסה משמעותית שיש בה להטות את הכף לזכות
14 הנתבעת, במיוחד לאור הטעמים שעמדתי עליהם לעיל.

15

16 כך למשל, ביחס לעדות של מר מסאלמה, הוא זכר מתי הנתבעת נכנסה לדירה (מאי (72
17 2015), הוא זכר מתי לערך נפטרה המנוחה, אך גם לפי זכרונו, כחודשיים לפני פטירתה,
18 המנוחה אירחה אותו לארוחת צהריים (עמודים 23-24). ברם, ממכלול העדויות עולה כי
19 הליך ההתדרדרות במצבה הרפואי של המנוחה החל מספר חודשים לפני פטירתה,
20 ובחודשיים האחרונים היא הייתה מרותקת למיטתה. מעדות העד ונוכח הקושי בזיכרון,
21 לא ניתן לקבוע כממצא עובדתי לפיו הנתבעת התגוררה בדירה באופן רצוף משך חצי
22 השנה לפחות לפני פטירת המנוחה. ביחס לעדויות השכנים, גם כאן, אף שהם העידו כי
23 ראו את הנתבעת לעתים קרובות בדירה, להתרשמותי, לא ניתן לקבוע כממצא ברור
24 שהנתבעת התגוררה בדירה ברציפות בחצי השנה האחרונה בחיי המנוחה. כך גם ביחס
25 לחברתה לעבודה, שאף עולה מעדותה כי ביחס לעבר (אז, היא והנתבעת היו עושות
26 "הליכות" כשלוש פעמים בשבוע), בתקופה האחרונה חל דילול בזאת, דבר שיכול לחזק
27 את המסקנה לפיה הנתבעת לא התגוררה בדירה ברציפות לפני פטירת המנוחה.

28

29 עדות המטפלת: לדבריה, היא החלה לטפל במנוחה החל מחודש יוני 2017. מחומר (73
30 הראיות עולה כי היו מטפלות קודמות לפנייה. בכל אופן, היא ליוותה אותה גם לאשפוזה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 1 בבית החולים ועד פטירתה. לדברי העדה, עבודתה הייתה מתחילה כל יום בשעה 08:00
2 ועד השעה 12:00 כי אז אחת מבנות המשפחה הייתה מחליפה אותה. המטפלת העידה
3 בין השאר, כי עם הגעתה לדירה היא הייתה פוגשת את הנתבעת שהייתה מכינה למנוחה
4 ארוחת בוקר, וכי הנתבעת הייתה מאחרת לעבודתה בין 10-15 דקות (עמודים 90-97).
5
6 גם כאן, אף שנראה כי מכלול עדותה מהימן, אך לא השתכנעתי שעדות המטפלת מספיקה (74)
7 לביסוס ממצא עובדתי לפיו הנתבעת התגוררה ברצף בדירה בתקופה הרלבנטית. מעיון
8 בדו"חות העבודה של הנתבעת, עולה כי ככלל היא לא הייתה מתחילה את יום עבודתה
9 לפני השעה 09:00, שעה שמקום עבודתה הוא במרחק הליכה ברגל מהדירה (הדירה
10 בתלפיות ומקום העבודה ברחוב הלל בירושלים), והנתבעת הייתה מגיעה לעבודה ברגל.
11 כעולה מעדות המטפלת, כאשר נשאלה באיזה תדירות היא הייתה פוגשת את הנתבעת,
12 השיבה: "לפחות פעמיים שלוש בשבוע ובבוקר כשהיא הייתה באה כמה דקות
13 להתארגן, להחליף בגדים, להתלבש, אחרי שהאחיות שלה היו הולכות. היא הייתה
14 באה להתארגן כי היה לה את הבגדים שלה שם, היה לה את הכל שם. היה לה את
15 החדר שלה, זה מה שאני יודעת" (ההדגשות בקו אינן במקור) (שורות 13-17, עמוד
16 106). הנתבעת הסבירה בתצהירה (סעיף 15), כי במקרים לא רבים היא לא ישנה בדירה
17 בין היתר, בימי התורנות של אחיותיה נוכח היחסים העכורים שביניהן.
18
19 ברם, ממכלול העדויות, לרבות זו של המטפלת, ויתר החומר הראיתי, ניתן גם להגיע (75)
20 למסקנה אחרת ולפיה בתקופה הרלבנטית, למעשה, הדירה היוותה מעין תחנת ביניים
21 בדרכה ממגוריה של הנתבעת באשדוד, ביקור אמה בבקרים, והמשך לעבודתה במרכז
22 העיר (ראו: סעיף 40 בכתב סיכומי התובעים). במסגרת זו, היא הייתה פוגשת את המנוחה
23 וגם מתארגנת לעבודה. העובדה לפיה בגדים וחדר היו עבור הנתבעת בדירה, הרי אין
24 מחלוקת שהיא התגוררה שם עוד מאמצע שנת 2015, ואין זה גורע מהעובדה לפיה היא
25 עזבה את המגורים שם לטובת המגורים באשדוד.
26
27 רישום כתובת במשרד הפנים: לאחר תום שמיעת העדויות, במסגרת בקשתה להבאת (76)
28 ראיות נוספות, ביקשה הנתבעת לצרף "תמצית רישום ממרשם האוכלוסין" מיום
29 1.10.2020 בדבר רישום כתובתה בדירה בירושלים. עיינתי במסמך. לא מצאתי בו חיזוק
30 לטענות הנתבעת. כעולה ממנו, המען של הנתבעת הוא ברחוב שילה 29 בירושלים, זאת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

- 1 מיום 7.3.2013. ברם, הנתבעת עצמה העידה בתצהירה (סעיף 7), כזכור, כי היא עברה
2 לגור עם המנוחה בסוף חודש אפריל 2015. יוצא אם כן, כי רישום זה ממשרד הפנים אינו
3 משקף בהכרח את המציאות כפי שהייתה בפועל.
4
- 5 (77) תדפיסי פעולות בכרטיסי אשראי: גם חומר זה הוגש לאחר תום שמיעת עדויות עדי
6 הצדדים. תדפיסי הפעולות הוגשו ביום 18.1.2021 ללא תצהיר ערוך כדין מטעם הנתבעת.
7 לדידה, מדובר ברשומות מוסדיות. ובכן, תדפיס כזה יכול להוות רשומה מוסדית לעצם
8 הפעילות העסקית, שם בית העסק וזמן הפעולה. ואולם, בכל הכבוד, לא מצופה מבית
9 המשפט להתחיל לנבור במרשתת כדי להתחקות אחר כל בית עסק שמופיע בתדפיס, על
10 מקום מושבו, האם יש לו סניפים ובאיזה עיר או יישוב בוצעה העסקה. היה על הנתבעת
11 לפרט בתצהיר כדבעי את מיקומי הרכישות ולהראות שעיקר הפעילות הייתה בירושלים
12 זאת להוכחת מרכז חיים בתקופה הרלבנטית לדיון. עוד אוסיף בהקשר זה שני קשיים:
13 האחד - גם מהתדפיסים שהוצגו, נראו שם (אם כי בהיקף קטן) בתי עסק ששמן כולל את
14 השם "אשרוד". השני - אין מחלוקת שהנתבעת עובדת בירושלים בהיקף משרה מלא, כך
15 שסביר והגיוני כי ביצעה רכישות בירושלים, ובהקשר זה, ניתנה הדעת גם לסכומי
16 הרכישות שהן בסכומים קטנים יחסית (חלק מאוד נכבד מהרכישות הן בסכומים של
17 עשרות שקלים בודדות).
18
- 19 (78) כרטיס "הרב-קו": הנתבעת אישרה שהיא נוסעת בעיקר בתחבורה ציבורית. לא הציגה
20 אילו שימושים נעשו על-ידה בכרטיס "הרב-קו" בתקופה הרלבנטית. הנתבעת הציגה
21 מסמך שלפיו לא ניתן להוציא תרשים פעולות כאלו שנה לפני מועד הפנייה למפעיל.
22 ברם, מלבד זאת שמסמך התשובה האמור אינו מתוארך, לא ברור על-ידי מי הוא נכתב
23 (בעיקר, לא מופיע השם או הפירמה של מפעיל הכרטיס) וממילא אינו נתמך בתצהיר של
24 הנתבעת, אלא שגם (וזה העיקר) הראתה התובעת 10 באמצעות תצהיר שלה מיום
25 29.1.2021, כי ניתן לבקש ולהנפיק פעולות שנעשו בכרטיס "הרב-קו" ביחס לפעילות
26 שנעשתה בו החל מתחילת שנת 2017 ואילך. התובעת אף הציגה את תוצרי פנייתה
27 למפעיל שכוללים בין היתר: פירוט מועדי הנסיעות, באילו קווים נעשה שימוש וגם מה
28 העלות של כל נסיעה. לא התרשמתי כי הנתבעת שקדה באופן סביר לבקש ולהוציא
29 תרשימים דומים.
30

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

79) תצהיר המנוחה מיום 5.7.2017: לא מצאתי בו כדי לחזק את עמדת הנתבעת בהליך. בתצהיר נכתב בסעיף 1(א): "יהודית התגוררה איתי בשנים האחרונות בדירה, וזה היה מרכז החיים שלה", ובהמשך נכתב: "...ואתם יודעים שרק יהודית רשאית להמשיך ולהתגורר בדירה". ברם, ביחס לנסיבות החתימה, נטען מפי בתה רחל כי המנוחה הוחתמה בשיא מחלתה, כאשר הייתה מטופלת בתרופות נרקוטיות והייתה הוזה. עוד נטען בעדותה כי מסמך זה נחתם "במרמה" ויצר כעסים וחשדנות בין האחיות. הנתבעת, באמצעות עדות אחיה אנדרי, מכחישה זאת. אנדרי תיאר כי המנוחה חתמה בשיא "פריחתה" ומדעת צלולה (עמודים 131-136).

80) אינני נדרש להכריע בסוגיית נסיבות חתימת התצהיר, שהיא מטבעה סוגיית רגישה, אך אציין שתוכנו מעורר לכאורה קושי ראייתי, זאת לנוכח העולה מעדות אנדרי לפיה הוא זה שהעביר את תוכן המסמך לעורך-הדין (לענין נסיבות החתימה ראו עמודים 131-134). אנדרי גם העיד (וזה העיקר), כי תצהיר זה הוא חסר משמעות. לדבריו: "אז הבאתי אותו ואמרתי לאמא, הנה, את יכולה להיות רגועה, למרות שבתוך תוכי אני יודע שהיא לא יכולה לרשת דירה - - ואין למסמך הזה כלום ושום דבר, יותר להראות לאחיות ולהראות לסובבים, הנה, אתם לא טובלות את יהודית, הכל טוב ויפה אבל אמא רוצה שיהודית תהיה פה ומצד שני נתתי הרגשה לאמא שהיא יכולה ללכת למשכנה בשלום, הנה יש מסמך אל תדאגי, יהיה בסדר אחרי מותך" (שורות 12-17, עמוד 131). אנדרי אף כינה סיטואציה זו "שהכל זה קלאם פאדי" (שורה 3, עמוד 132).

81) מכתב של בא-כוח הנתבעת מיום 22.12.2015: מדובר במכתב בשם המנוחה לבאת-כוחם הקודמת של התובעים לעניין הסרת המחסן הארעי. במכתב האמור צוין בין השאר, כי הנתבעת מתגוררת עם המנוחה. ובכן, אין מחלוקת כי נכון למועד המכתב האמור הנתבעת התגוררה כאמור בדירה, המחלוקת כידוע היא ביחס לתקופה מאוחרת למכתב.

82) לאור מסקנתי לעיל לפיה הנתבעת אינה ממלאת אחר תנאי סעיף 20(ב) בחוק הגנת הדייר, אינני נדרש לדון בעילת הפינוי המבוססת לכאורה על הצבת מחסן ארעי, סוגייה שהיא במחלוקת ולגביה נראה כי כבר בחודש דצמבר 2015, עו"ד שפאר הודיע בשם המנוחה, כי המחסן הארעי פונה.

סיכום

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 65960-03-18 כהן ואח' נ' דהן

1

2

(83) לאור הטעמים דלעיל, התביעה מתקבלת.

3

4

(84) בשים לב לכך שמדובר בדירת מגורים ועל מנת שיהיה ניתן להיערך בהתאם, מורה כי

5

הפינוי יבוצע עד לא יאוחר מיום 31.1.2022. עד אותו מועד, תשיב הנתבעת את החזקה

6

בדירה לתובעים, באמצעות בא-כוחם או נציג מוסמך מטעמם, כשהיא נקיה מכל אדם

7

וחפץ.

8

9

(85) הנתבעת תישא בהוצאות התובעים ובשכר טרחת-עורך-דינם בצירוף מע"מ כדין, בסך

10

כולל 20,000 ₪. הסכום האמור ישולם לתובעים תוך 30 יום, שאם לא כן, הוא יישא

11

הפרשי הצמדה וריבית ממועד מתן פסק הדין ועד מועד ביצוע התשלום בפועל.

12

13

זכות ערעור כקבוע בדין.

14

15

המזכירות - להודיע לצדדים ולהמציא להם את פסק הדין באמצעות דואר רשום.

16

17

18

ניתן היום, כ"ד אלול תשפ"א, 01 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

19

מוחמד חאגי' יחיא, שופט

20

21